

KLAUS MOHN, rektor, Universitetet i Stavanger
<http://www.uis.no/rektor>
Twitter: @Mohnitor

Byen som fellesgode

Eit samfunnsøkonomisk perspektiv

Kulturarv og byutvikling, Riksantikvarens nasjonale konferanse
Trondheim, 8. oktober 2019

UiS: Arkeologisk museum

- Formidling og publikumstjenester
- Fornminnevern
- Konservering
- Dokumentasjon og samlinger

UiS: Byplanlegging

Institutt for samfunnssikkerhet,
økonomi og planlegging (ISØP)

- Bachelor-program
- Master-program
- PhD-program
- Urban kunst
- Urban mobilitet
- Urban sikkerheit
- Urban grønnstruktur
- Urban energiforsyning
- Urban levekårsutvikling

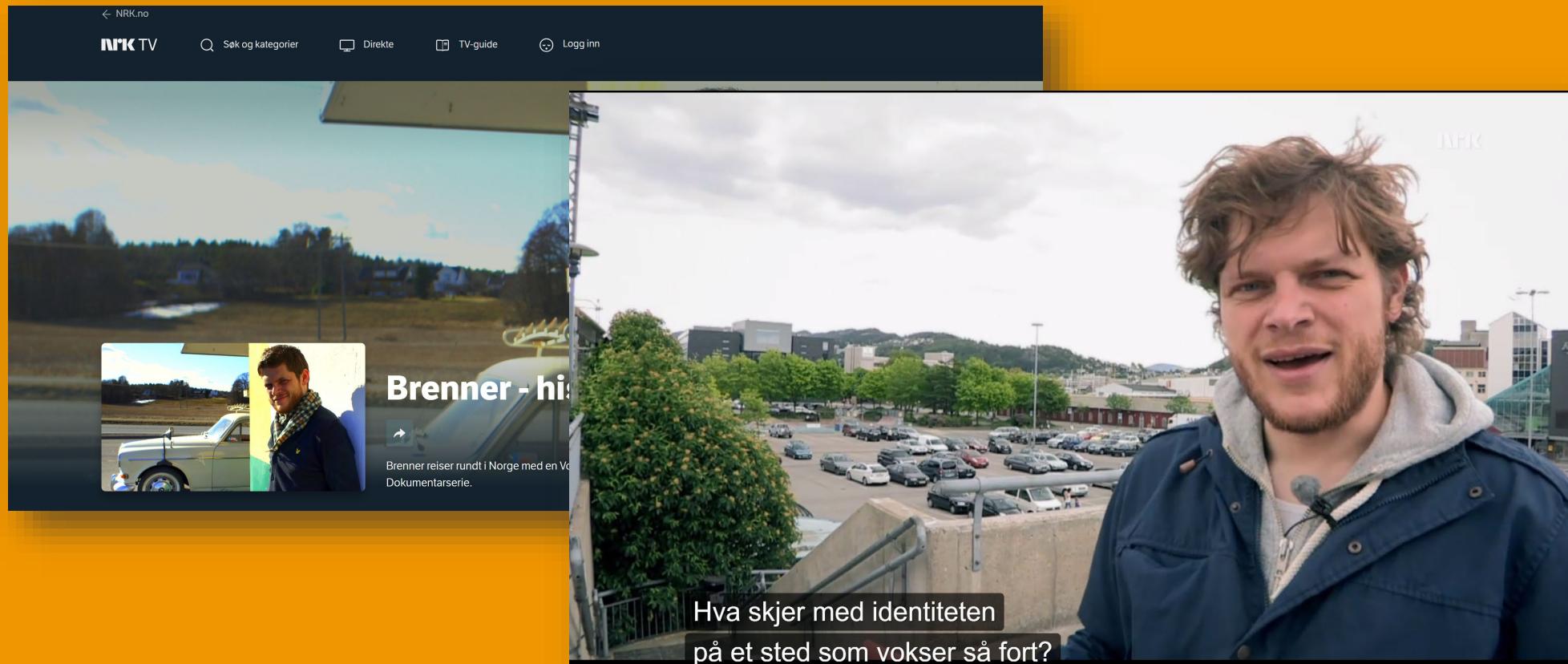

University
of Stavanger

Sandnes er Noreg sett på spissen

Brenner på hjul: Historier fra vårt land

Ressursrikdom

Konvertering av naturkapital – frå bakken til banken

Allmenningens tragedie

Fellesressursar står i fare for overforbruk utan fornuftig forvaltning

- Tenk dykk ein felles
beiteressurs
- Privat eigedom
 - Ein person eig og tek avgjelder
om beiteaktivitet
- Felleseige
 - Tilgangen er gratis
og uregulert – alle får
- Kva er forskjellen?
- Kva er best?
- For kven?

Fellesgode i byane

Utan fornuftig forvaltning får ein overforbruk

Samfunnsøkonomisk lønsemd

Brei evaluering av fordelar og ulemper – for samfunnet

Direkte verknadar

- Fordelar og ulemper for dei som eig og driv

Indirekte verknadar

- Effektar på tilknytte verksemder (ringverknadar)

Eksterne verknadar

- Verknadar utan ein marknad, som ingen tek omsyn til

Samf. øk. overskot

- Sum av alle verknadar, målt i dagens pengeverdi

Nedbygging gjer ein berre ein gong

Irreversible inngrep under stor uvisse tilseiar stor varsemd

- Nedbygging kan ikkje gjerast om
- Dette gjev landbruksjorda ein tilleggsverdi
- Høvet til å bygge ned har ein eigenverdi
- Denne verdien er påverka av uvisse
- Om uvissa er stor er det best å vente

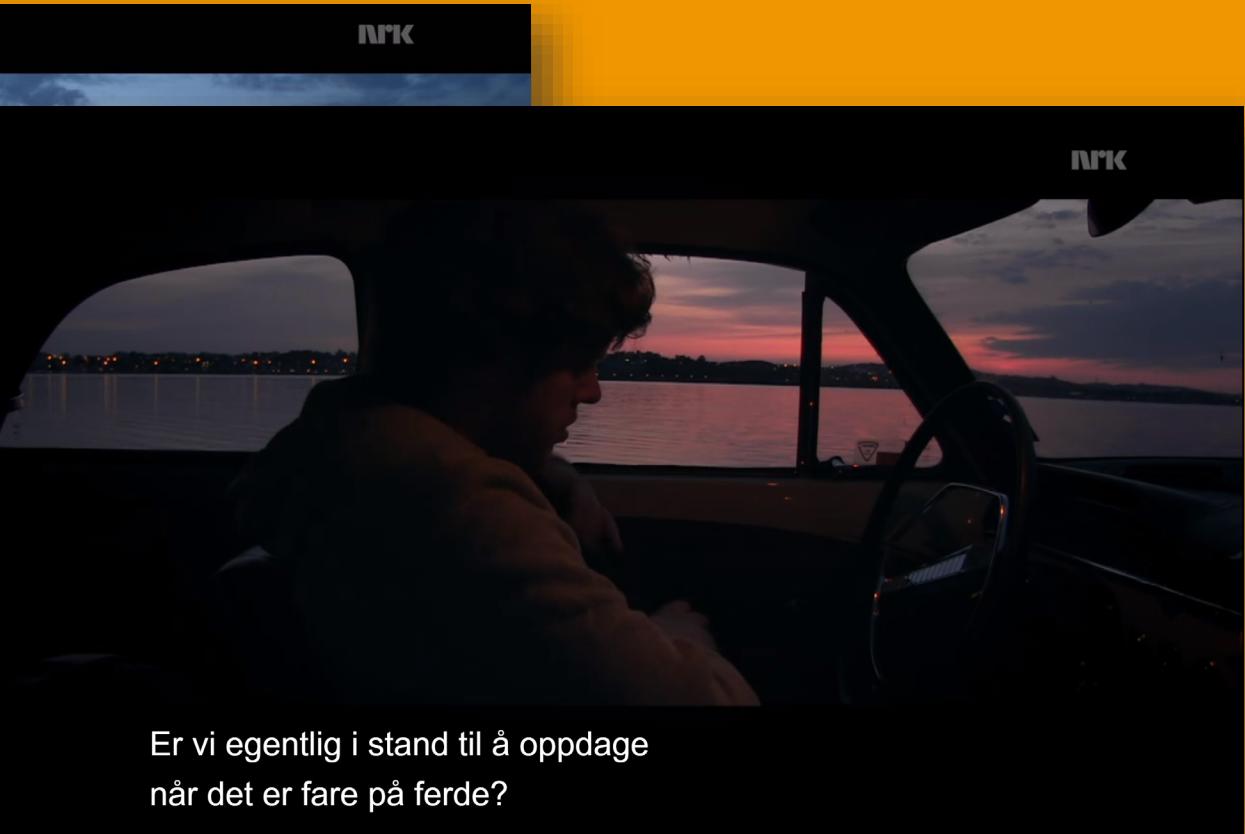

Sandnes og Noreg delar skjebne

Brenner på hjul: Historier fra vårt land

Etter 48 timer i Sandnes tenker jeg
at Sandnes og Norge deler skjebne.

Er vi egentlig i stand til å oppdage
når det er fare på ferde?

Av med skylappane!

God byutvikling føresett vurdering
av alle relevante verdiar - og varsemd

- Allmenningens tragedie
- Samfunnsøkonomi
- Uvisse

